

ỨNG DỤNG GIẢI PHÁP KHOAN TRỘN VỮA ÁP LỰC CAO ĐỂ NGĂN DÒNG THẤM DƯỚI CHÂN TƯỜNG VÂY KHI THI CÔNG HỐ ĐÀO TRONG ĐẤT CÁT

Lê Trọng Nghĩa¹, Nguyễn Anh Tuấn²

¹ Giảng viên, Khoa Kỹ thuật xây dựng, Trường Đại học Bách khoa - Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh

² Giảng viên, Khoa Công trình giao thông, Trường Đại học Giao thông vận tải Tp. Hồ Chí Minh

Nhận ngày 01/9/2020, chỉnh sửa ngày 21/10/2020, chấp nhận đăng 10/12/2020

Tóm tắt

Việc thi công hố đào sâu trong khu vực nền đất có tầng cát dày và mực nước ngầm cao, giải pháp thi công xử lý nước ngầm trong quá trình thi công sao cho không làm ảnh hưởng đến công trình xung quanh luôn là vấn đề khó khăn. Trong nghiên cứu này tập trung vào việc phân tích và đánh giá giải pháp áp dụng công nghệ khoan trộn vữa phun áp lực cao (Jet-grouting mixing) để xử lý toàn bộ nền đất bên dưới đáy hố đào làm giảm hệ số thấm của nền đất nhằm ngăn chặn dòng thấm chảy vào trong hố đào. Kết quả phân tích ngược chuyển vị ngang của tường vây với mô hình đất Hardening-Soil (HS) cho kết quả phù hợp với kết quả quan trắc ứng với mô đun biến dạng của nền đất từ 2300N_{SPT} đến 2600N_{SPT}. Quá trình phân tích sự ảnh hưởng của lớp đất Jet-grouting bên dưới đáy hố đào (Jet-grouting slab, viết tắt là JGS) được tiến hành. Lớp JGS sẽ được phân tích theo 3 biến cần khảo sát: hệ số thấm k , chiều dày T , vị trí Z của lớp JGS so với mặt đáy hố đào. Kết quả phân tích cho thấy bộ 3 thông số khảo sát k , T , Z có sự ảnh hưởng rất lớn đến sự ổn định của lớp JGS bên dưới đáy hố đào, hệ số an toàn nhỏ nhất chống áp lực nước đẩy trời [FS_{uplift}] lên lớp JGS không phải là hằng số mà thay đổi phụ thuộc vào hệ số thấm k của lớp JGS, với giá trị k , T , Z thích hợp thì giải pháp tạo ra lớp JGS bên dưới đáy hố đào để ngăn chặn dòng thấm chảy vào trong hố đào là hoàn toàn khả thi và có thể làm giảm lưu lượng nước ngầm chảy thấm vào trong hố đào xuống khoảng 100 lần mà lớp JGS vẫn ổn định.

Từ khóa: *trộn vữa áp lực cao, tường vây, chuyển vị ngang, ổn định, cát.*

Abstract

In geologic regions with the sandy layer thickness is very large and ground water level is high, control work of ground water is always very difficult to not influence on adjacent buildings in excavating process for deep pits. The Jet-grouting technology was concentrated in this study to treating the soil below the bottom of the pit to reduce the permeability of soil to prevent seepage flowing into the pit. With the Hardening-Soil model (HS) in Plaxis program, back-analysis results show that horizontal displacement of diaphragm wall was appropriated with the monitoring results when modulus of the ground was taken from 2300 N_{SPT} to 2600N_{SPT}. The influence of the Jet-grouting slab layer (JGS) below the bottom of the pit was analyzed. The JGS layer shall be analyzed with three variables parameters: the permeability k , thickness T , Z position of JGS layer from bottom of pit. Analysis results show that the parameters k , T , Z has the great influence on the stability of JGS layer beneath the bottom of the excavation, the minimum factor of safety against uplift water pressure [FS_{uplift}] on JGS layer is not constant, that depend on the permeability coefficient k of JGS layer, with the suitable value of k , T , Z , the JGS layer underneath the bottom of the pit is completely feasible to prevent seepage flow into the pit and total seepage discharge flow into the pit can decrease about 100 times whereas JGS layer is still stable.

Key words: *Jet-Grouting mixing, diaphragm wall, horizontal displacement, stability, sand.*

1. Giới thiệu

Trong các khu đô thị chật hẹp, việc chọn lựa giải pháp thi công hố đào tầng hầm sâu sao cho không ảnh hưởng đến những công trình lân cận luôn là một vấn đề cấp thiết. Đặc biệt, trong khu vực địa chất có tầng cát dày và có mực nước ngầm cao thì quá trình thi công tầng hầm sẽ ẩn chứa nhiều mối nguy hiểm như nước ngầm chảy thấm từ bên ngoài vào bên trong hố đào gây sụp lún những công trình bên cạnh hoặc gây ra mất ổn định hố đào dẫn đến sụp đổ hệ chống dẫn đến những hậu quả vô cùng tốn kém về chi phí để sửa chữa và thời gian tiến độ thi công bị chậm trễ.

Công nghệ Jet-grouting được phát minh ở Nhật Bản năm 1970. Sau đó các công ty của Ý, Đức đã mua lại phát minh trên và đến nay nhiều công ty xử lý nền móng hàng đầu thế giới hiện nay như công ty Layne Christensen (Mỹ), Bauer (Đức), Keller (Anh), Frankipile (Úc) đều có sử dụng công nghệ này.

Jet Grouting có thể tạo ra các khối bê tông đất đảm bảo cường độ với các hình dạng khác nhau thông qua các yếu tố như tốc độ quay, tốc độ nâng, cách bố trí, sắp xếp các lỗ khoan,... phục vụ cho các mục đích cụ thể. Hình dạng phổ biến nhất của Jet Grouting là dạng cột vữa được tạo ra bằng cách xoay và nâng lên trong quá trình vữa [6].

Trên thế giới hiện nay, để giảm hệ số thấm của đất nền hay ngăn chặn dòng thấm thì công nghệ Jet-grouting có nhiều ưu điểm, đặc biệt trong lĩnh vực hố đào sâu công trình thi công nghệ Jet-grouting là rất khả thi và có hiệu quả cao trong việc giải quyết vấn đề chống thấm.

Kết quả nghiên cứu cho thấy với nền đất cát được xử lý bơm vữa có thể giảm hệ số thấm k của đất từ 10^{-4} m/s xuống 10^{-8} m/s khi cấp phối vữa phun có hàm lượng bentonite có tỷ lệ thích hợp [1].

Ngoài ra, công nghệ Jet-grouting rất hữu hiệu cho việc xử lý ngăn chặn dòng thấm cho công trình hố đào sâu và với công nghệ Jet-grouting thì dạng ống phun vừa ba sẽ hiệu quả hơn dạng ống phun vừa đôi trong việc xử lý chống thấm cho công trình, với đất nền cát pha bụi thì hệ số thấm k của đất nền có thể giảm xuống còn 10^{-7} m/s đến 10^{-8} m/s [2].

Công nghệ Jet-grouting với hệ thống phun ba (Triple Fluid) có thể xử lý toàn bộ diện tích nền đất bên dưới hố đào để ngăn chặn dòng thấm gây mất ổn định hố đào do áp lực artesian và lún đất nền xung quanh công trình khi hạ nước ngầm và hệ số thấm của nền đất có thể giảm từ 10^{-3} m/s xuống 6×10^{-8} m/s [3].

Sự hiệu quả của lớp đất nền bên dưới đáy hố đào đã xử lý Jet-grouting để giảm dòng chảy thấm của nước ngầm vào trong hố đào có thể được khảo sát bằng chương trình phần tử hữu hạn Plaxis [4].

Với hố đào sâu trong tầng đất cát, để ngăn cản dòng chảy thấm dưới chân tường vây vào trong hố đào thì có 2 biện pháp hữu hiệu như sau:

Thứ nhất, kéo dài chân tường vây bằng vữa Jet-grouting để tường vây xem như cắm vào lớp đất sét không thấm. Phương pháp này chỉ thích hợp cho khu vực đất nền có tầng sét không thấm xuất hiện bên dưới chân tường vây không quá sâu và công nghệ Jet-grouting có thể ứng dụng xử lý phân đất nền bên dưới chân tường vây để xem như kéo dài tường vây trở thành tường chống thấm theo chu vi hố đào, chân tường cắm vào lớp đất sét không thấm. Tuy nhiên, trong trường hợp đất nền có tầng cát dày, tầng sét không thấm ở quá sâu so với chân tường vây thì biện pháp này sẽ không khả thi.

Thứ hai, thi công sần ngăn nước Jet-grouting cho toàn bộ diện tích đáy hố đào. Phương pháp này thích hợp cho hố đào sâu trong khu vực tầng cát dày và biện pháp này có thể xử lý nền đất cát có hệ số thấm lớn bên dưới đáy hố đào trở thành lớp hỗn hợp xi măng - đất có hệ số thấm bé. Từ đó, ngăn cản dòng thấm chảy vào trong hố đào.

Tuy nhiên, sự ổn định đáy hố đào sau khi đã xử lý nền đất bằng công nghệ Jet-grouting vẫn còn nhiều vấn đề cần được phân tích như:

- Chiều dày và hệ số thấm thích hợp của lớp Jet-grouting để chống thấm dưới đáy hố đào.
- Vị trí hợp lý cần xử lý lớp Jet-grouting so với mặt đáy hố đào.
- Sự ảnh hưởng hệ số thấm k của lớp Jet-grouting đến áp lực nước ngầm đẩy trôi lên lớp Jet-grouting (sự ổn định của lớp Jet-Grouting), mực nước ngầm thay đổi xung quanh hố đào, độ lún của nền đất xung quanh hố đào, chuyển vị ngang của tường vây.

Dựa vào các nghiên cứu và ứng dụng trên thế giới cũng như các vấn đề tồn tại cần phải xem xét, bài báo này tập trung nghiên cứu giải pháp khoan trộn vữa phun áp lực cao (Jet-grouting mixing) để ngăn chặn nước ngầm chảy thấm dưới chân tường vây khi thi công hố đào trong nền đất có tầng cát dày.

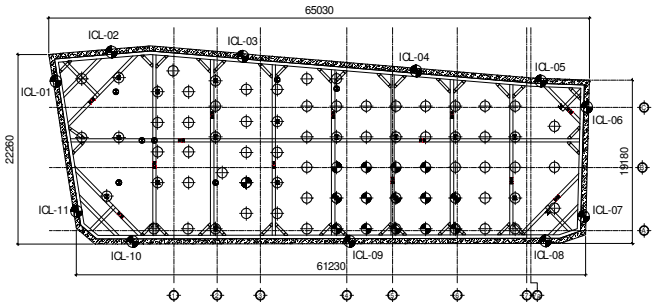
2. Công trình nghiên cứu và quá trình phân tích ngược (back-analysis)

Công trình dùng để phân tích trong nghiên cứu ở tại quận 1, Tp. Hồ Chí Minh có kích thước trung bình hố đào: 20m x 60m; $h_{max} = 14.5m$ (3 tầng hầm), thi công theo phương pháp bottom-up, kết hợp chống đỡ bằng tường vây dày 0.6m, dài 25m.

Mặt bằng hố móng và các mốc quan trắc chuyển vị của tường vây được thể hiện trong hình 1.

Chân tường vây (ở cao độ -25.0m so với mặt đất tự nhiên) nằm hoàn toàn trong lớp cát pha, trạng thái chặt vừa, có hệ số thấm lớn. Trong quá trình thi công hố đào đã xảy ra sự cố lún nền đất xung quanh và gây nứt cho những công trình bên cạnh dẫn đến công trình phải tạm ngưng thi công, gây ảnh hưởng lớn đến tiến độ thi công công trình, thiệt hại về kinh tế là rất lớn. Nguyên nhân lớn nhất là do quá trình bơm hạ nước ngầm liên tục trong hố đào đã kéo theo dòng chảy thấm nước ngầm từ bên ngoài vào trong hố đào làm gia tăng độ lún mặt đất và dẫn đến nhà dân xung quanh bị lún và nứt.

Địa chất công trình được mô tả trong bảng 1.

Hình 1. Mặt bằng hố móng và các mốc quan trắc chuyển vị của tường vây

Bảng 1. Mô tả địa chất công trình

Tên lớp	Mô tả	Độ sâu (m)
Lớp A	Đất san lấp lẫn sỏi sạn, xà bần	0 ÷ -2.5
Lớp 1	Bụi hữu cơ, xám đen, trạng thái chảy	-1.6 ÷ -4.7
Lớp 2	Cát pha bụi, nâu vàng, xám trắng, trạng thái chặt vừa	-2.7 ÷ -15.0
Lớp 3	Cát cấp phối tốt lẫn sét, vàng nhạt, kết cấu chặt vừa	-9.0 ÷ -17.5
Lớp 4	Cát pha, pha bụi, nâu hồng, kết cấu chặt vừa	-15.0 ÷ -35.0
Lớp 5	Cát cấp phối tốt lẫn sét, nâu vàng, kết cấu chặt vừa	-35.0 ÷ -45.8
Lớp 6	Sét nâu vàng đốm trắng, trạng thái nửa cứng	-45.8 ÷ -55.2
Lớp 7	Cát pha bụi, xám nâu, kết cấu chặt	-55.2 ÷ -65.0
Lớp 8	Cát cấp phối tốt lẫn sét, xám tro, kết cấu chặt vừa	-65.0 ÷ -70

Mực nước ngầm ổn định ở độ sâu -2.8m.

Hố đào sẽ được mô phỏng bằng chương trình Plaxis. Trình tự thực hiện nghiên cứu như sau (hình 2):

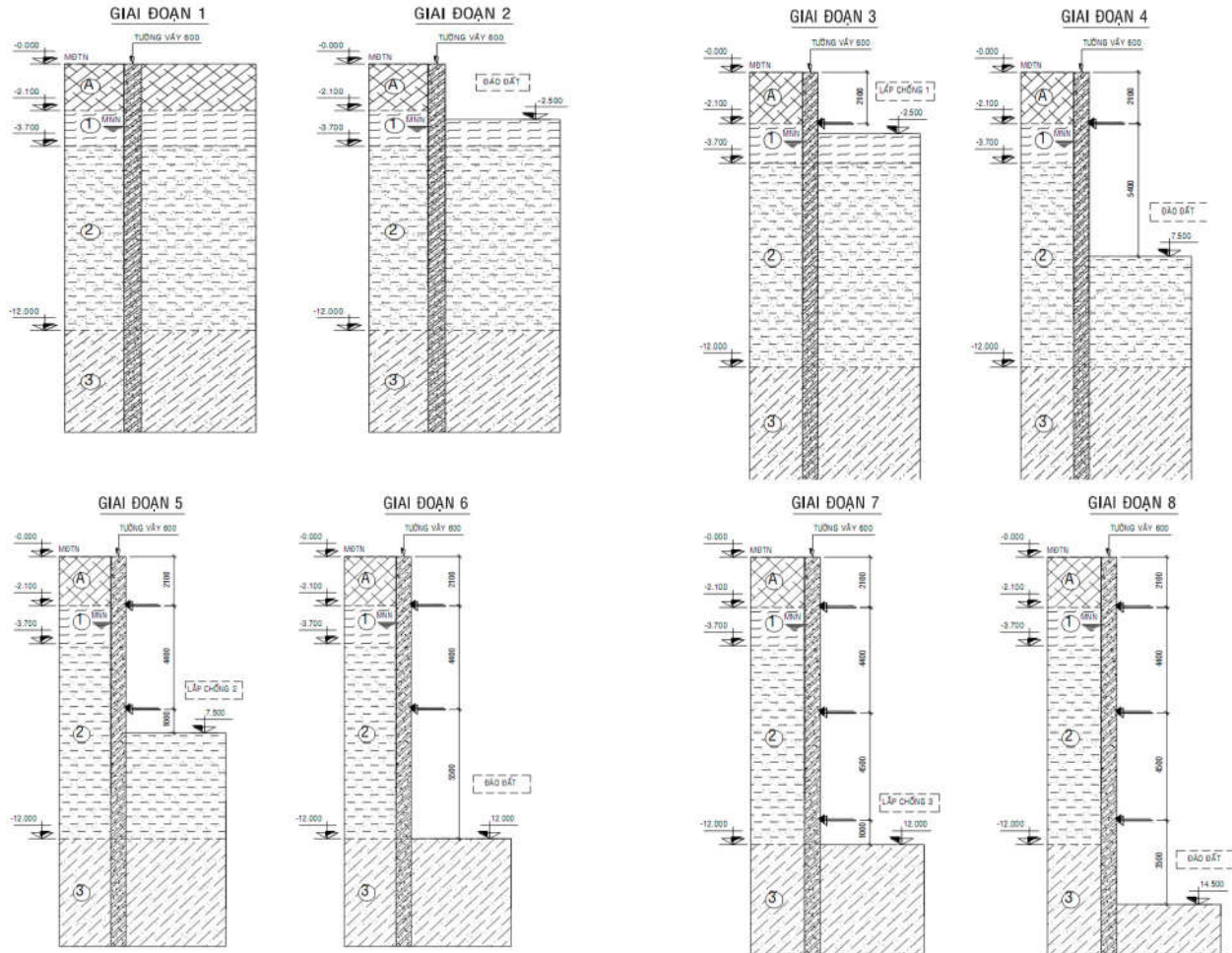
Bước 1: Phân tích ngược (back - analysis) để tìm mối tương quan giữa modul biến dạng của đất nền theo chỉ số SPT dựa vào kết quả quan trắc chuyển vị thực tế của tường vây hố đào trong khu vực địa chất có tầng cát dày tại Tp HCM.

Bước 2: Chọn giá trị mô đun biến dạng E thích hợp để phân tích bài toán. Các vấn đề khảo sát bao gồm:

- Khảo sát chiều dày T, hệ số thấm k thích hợp của lớp Jet-grouting cần xử lý chống thấm bên dưới đáy hố đào.

- Khảo sát chiều sâu Z cần xử lý lớp Jet-grouting kể từ đáy hố đào.
- Khảo sát sự ổn định của lớp Jet-grouting chống thấm bên dưới đáy hố đào và sự ảnh hưởng của lớp Jet-grouting đến mực nước

ngầm xung quanh, độ lún của đất nền xung quanh hố đào và chuyển vị ngang của tường vây.

Hình 2. Các giai đoạn thi công hố đào

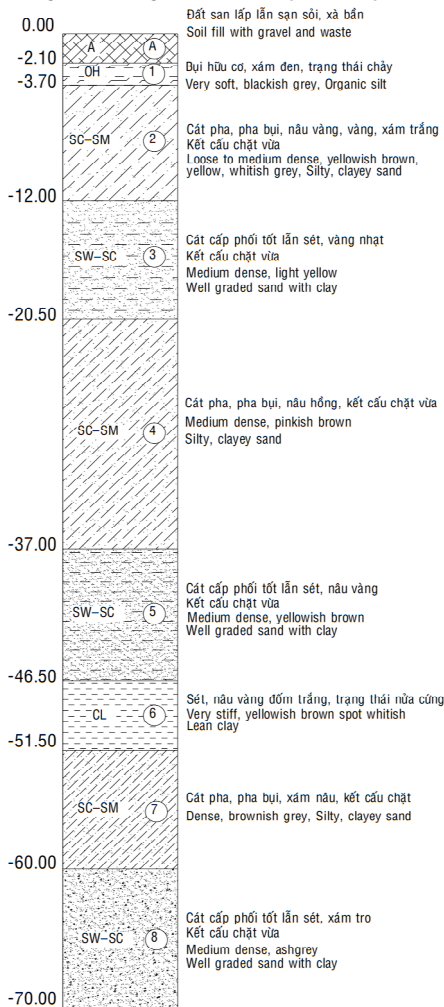
Các thông số đầu vào của các lớp đất nền trong chương trình Plaxis được tổng hợp trong bảng 2.

Bảng 2. Thông số đầu vào của các lớp đất nền trong chương trình Plaxis
(Dr = Drained: thoát nước; UnDr = Undrained: Không thoát nước)

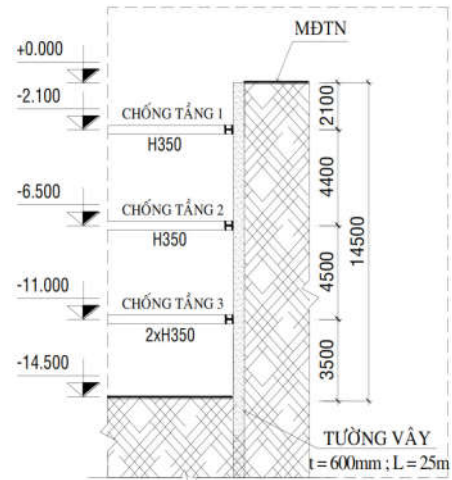
Thông số	Ký hiệu	Lớp A Đất san lấp	Lớp 1 Bụi hữu cơ	Lớp 2 Cát pha bụi	Lớp 3 Cát cấp phối tốt	Lớp 4 Cát pha bụi	Lớp 5 Cát cấp phối tốt	Lớp 6 Sét nửa cứng	Đơn vị
Mô hình vật liệu	Model	HS	HS	HS	HS	HS	HS	HS	
Ứng xử của vật liệu	Type	Dr	UnDr	Dr	Dr	Dr	Dr	UnDr	
Dung trọng khô	γ	18.0	16.0	19.9	20.2	20.1	20.4	20.0	kN/m ³
Dung trọng ướt	γ_{sat}	19.0	16.2	20.3	20.7	20.6	20.8	20.3	kN/m ³
Hệ số thấm	k	3.00	8.64E-4	1.00	2.00	1.00	2.00	8.64E-4	m/ngày
Môđun biến dạng	E_{50}^{ref}	10000	3500	28000	30000	35000	45000	62500	kN/m ²
	E_{oed}^{ref}	10000	3500	28000	30000	35000	45000	62500	kN/m ²

Thông số	Ký hiệu	Lớp A Đất san lấp	Lớp 1 Bụi hữu cơ	Lớp 2 Cát pha bụi	Lớp 3 Cát cấp phối tốt	Lớp 4 Cát pha bụi	Lớp 5 Cát cấp phối tốt	Lớp 6 Sét nửa cứng	Đơn vị
(với đất cát, $E_{50}^{ref} = 300 \cdot N_{SPT}$)	E_{ur}^{ref}	30000	10500	84000	90000	105000	135000	187500	kN/m ²
Hệ số poisson	ν_{ur}	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	
Lực dính	c_{ref}	1.0	7.2	10.1	3.7	9.1	3.5	46.0	kN/m ²
Góc nội ma sát	φ	28.0	0.1	20.3	29.7	22.5	30.0	16.0	độ
Góc giãn nở	ψ	0	0	0	0	0	0	0	độ
Hệ số tiếp xúc	R_{inter}	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	
Tỷ số phá hoại	R_f	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	
Chiều dày lớp đất	h	2.1	1.6	8.3	8.5	16.5	9.5	3.5	m

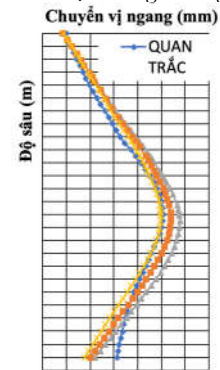
Xét tại giai đoạn đào cuối cùng, $h_{max} = 14.5m$. Kết quả phân tích cho thấy, tại khu vực hố đào công trình nghiên cứu, với đất nền loại cát, tương quan giữa mô đun biến dạng E_{50}^{ref} và chỉ số búa N_{SPT} nằm trong khoảng $E_{50}^{ref} = (2300 \div 2600)N_{SPT}$ sẽ cho kết quả phân tích chuyển vị ngang phù hợp với kết quả quan trắc thực tế. Do đó, giá trị mô đun biến của đất cát $E_{50}^{ref} = 2300N_{SPT}$ sẽ được sử dụng trong các mô hình phân tích và khảo sát hố đào có xử lý nền Jet-grouting để chống thấm ở các phần tiếp theo.

Hình 3. Hình trụ địa chất điển hình của công trình

Hình 4. Cao độ 3 tầng chống hố đào

Hình 5. Chuyển vị ngang của tường vây

3. Phân tích với lớp đất xử lý Jet-grouting để chống thấm bên dưới đáy hố đào

Để giảm bớt dòng thấm từ bên ngoài vào trong hố đào, giải pháp được chọn lựa để nghiên cứu là xử lý toàn bộ nền đất bên dưới đáy hố đào thành một lớp đất có hệ số thấm nhỏ bằng công nghệ Jet-grouting, được đặt tên là lớp "Jet-grouting Slab" (được viết tắt là JGS).

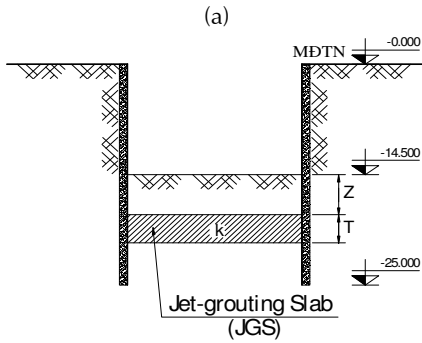
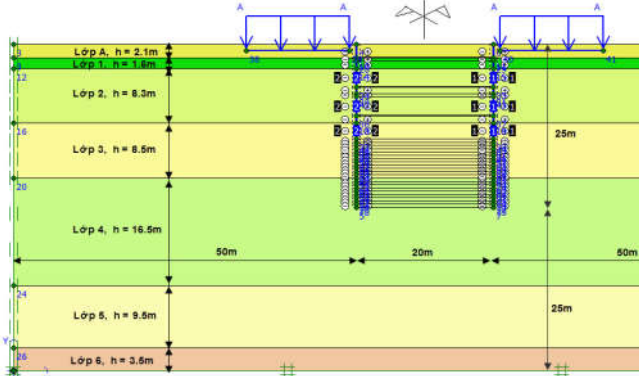
Các biến cần khảo sát trong mô hình phân tích dòng thấm vào trong hố đào (bảng 3):

- + k : Hệ số thấm của lớp JGS (m/ngày)
- + T : Chiều dày lớp JGS cần xử lý bên dưới đáy hố đào (m)
- + Z : Khoảng cách từ mặt trên lớp JGS đến đáy hố đào (m)

Bảng 3. Phạm vi các biến khảo sát trong mô hình nghiên cứu

Thông số	Đơn vị	Khoảng khảo sát
k	m/s	1x10 ⁻⁶ ÷ 1x10 ⁻⁸
	m/ngày	8.64x10 ⁻² ÷ 8.64x10 ⁻⁴
T	m	2.0 ÷ 4.0
Z	m	2.0 ÷ 8.5

Mô hình phân tích hố đào và các biến k, T, Z cần khảo sát phân tích và mô phỏng lớp JGS được thể hiện trên hình 6(a,b).

(a)

(b)

Hình 6. Mô hình phân tích hố đào và các biến k, T, Z cần khảo sát phân tích và mô phỏng lớp JGS trong nghiên cứu
Thông số đầu vào của cọc xi măng đất Jet-grouting được tổng hợp trong bảng 4.

Bảng 4. Thông số đầu vào của cọc xi măng đất Jet-grouting (lớp JGS)

Thông số	Ký hiệu	Lớp JGS	Đơn vị
Mô hình vật liệu	Model	M-C	
Ứng xử của vật liệu	Type	Drained	
Dung trọng khô	γ (unsat)	20.7	kN/m ³
Dung trọng ướt	γ (sat)	20.7	kN/m ³
Hệ số thấm	k	Khảo sát	m/ngày
Môđun biến dạng	E_{ref}	100000	kN/m ²
Hệ số poisson	ν	0.2	
Lực dính	c_{ref}	250	kN/m ²
Góc nội ma sát	ϕ	0	độ
Góc giãn nở	ψ	0	độ
Hệ số tiếp xúc	R_{inter}	0.8	
Chiều dày lớp đất	T	Khảo sát	m

Theo [5], cần phải kiểm tra hệ số an toàn chống áp lực nước đẩy trôi lên lớp Jet-grouting bên dưới đáy hố đào như sau:

$$FS_{uplift} = \frac{W_s + W_j + F}{P_{uplift}} = \frac{W_{res}}{P_{uplift}} \geq [FS_{uplift}] \quad (1)$$

[FS_{uplift}]: Hệ số an toàn nhỏ nhất chống áp lực nước đẩy trôi.

W_s : Tổng trọng lượng của lớp đất nằm bên trên lớp JGS.

$$W_s = \gamma \cdot X \cdot B \quad (2)$$

Z (m): khoảng cách từ đáy hố đào đến mặt trên lớp JGS

B = 20 m: bề rộng hố đào

W_j : Tổng trọng lượng của lớp JGS.

$$W_j = \gamma \cdot T \cdot B \quad (3)$$

T (m): chiều dày lớp JGS

F: Tổng lực ma sát thành bên giữa đất, lớp JGS và tường vây.

$$F = F_s + F_j \quad (4)$$

F_s : Tổng lực ma sát giữa đất nền và tường vây

Theo [5],

$$F_s = \left[\sigma'_v \times \left(\frac{\nu_{ur}}{1 - \nu_{ur}} \right) \times \tan(\phi_a) + c_a \right] \times Z \times 2 \quad (\text{kN}) \quad (5)$$

$$\phi_a = R_{inter} \cdot \phi \quad (6)$$

$$c_a = R_{inter} \cdot c \quad (7)$$

$$F_j = R_{inter} \cdot c_u \cdot T \cdot 2 \quad (8)$$

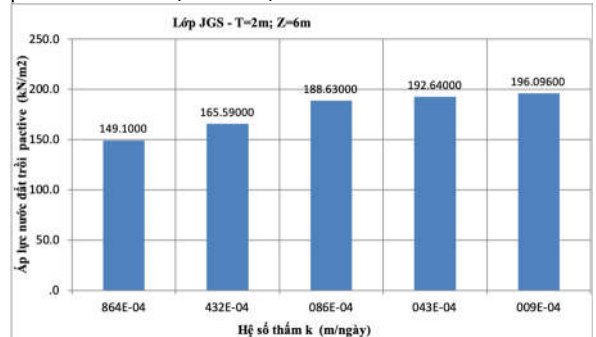
P_{uplift} : Tổng lực đẩy của nước ngầm tại mặt dưới của lớp JGS

Theo [5], $P_{uplift} = P_{active} \cdot B \quad (9)$

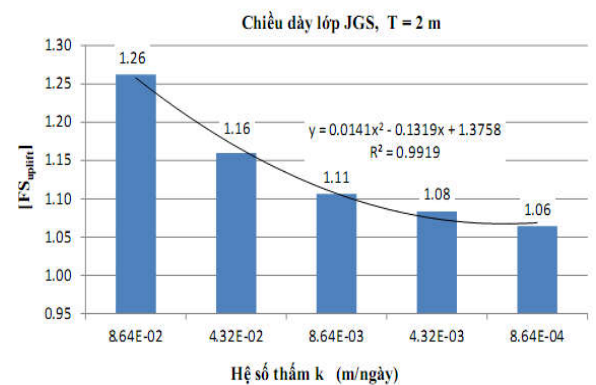
P_{active} : Áp lực nước ngầm tại mặt dưới của lớp JGS (kN/m²)

W_{res} : Tổng lực chống đẩy trôi lên lớp JGS (kN)

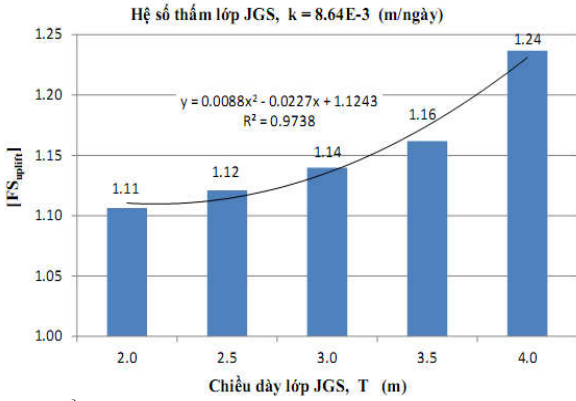
Kết quả tính toán được thể hiện trên hình 7 đến hình 19.

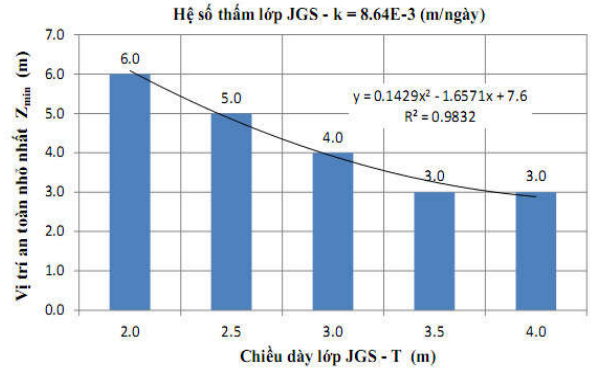
Hình 7. Áp lực nước đẩy trôi pactive theo hệ số thấm k (T=2m; Z=6m)

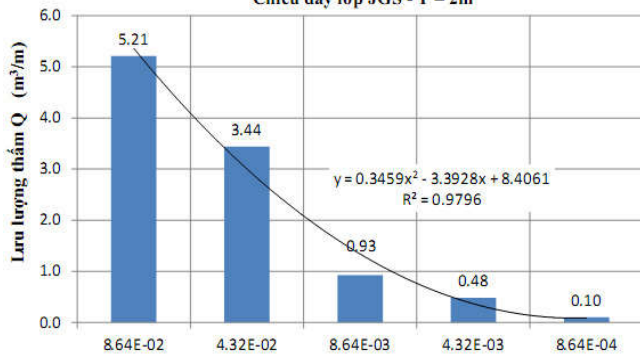
Hình 8. Ảnh hưởng của hệ số thấm k lên hệ số an toàn nhỏ nhất chống áp lực đẩy trôi [FS_{uplift}] (T=2m)

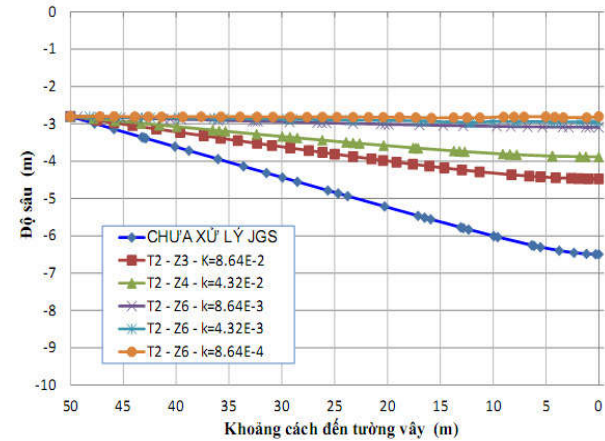
Hình 9. Ảnh hưởng của chiều dày T của lớp JGS lên hệ số an toàn nhỏ nhất chống áp lực đẩy trôi [FS_{uplift}] (k=8.64E-3 m/ngày)

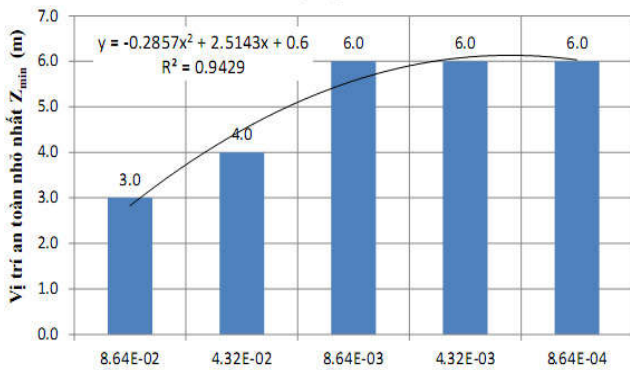
Hình 13. Vị trí an toàn nhỏ nhất Z_{min} theo chiều dày T (k =8.64E-3 m/ngày)

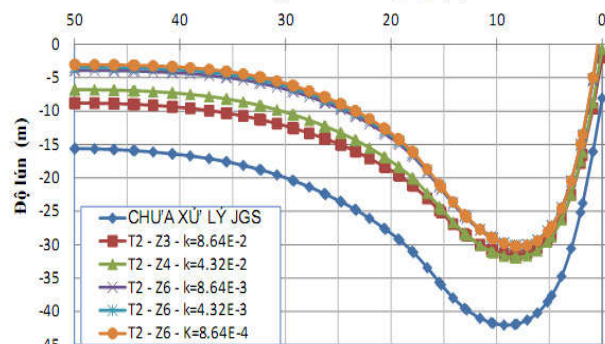
Hình 10. Lưu lượng thấm Q theo hệ số thấm k (T = 2m)

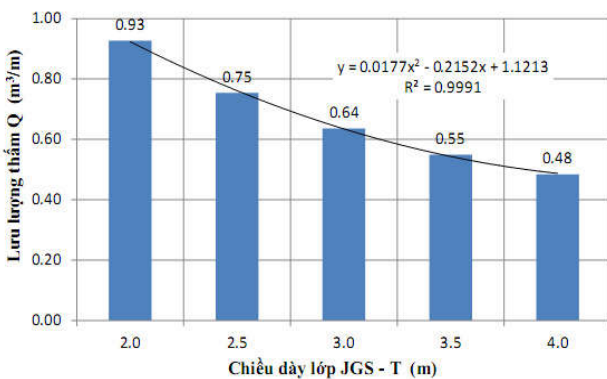
Hình 14. Mực nước ngầm thay đổi xung quanh hố đào (T=2m)

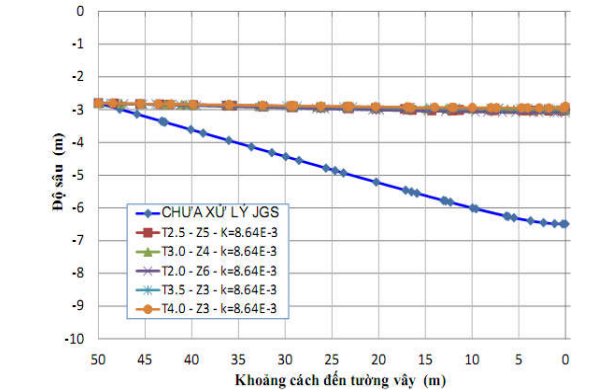
Hình 11. Vị trí an toàn nhỏ nhất Z_{min} theo hệ số thấm k (T=2m)

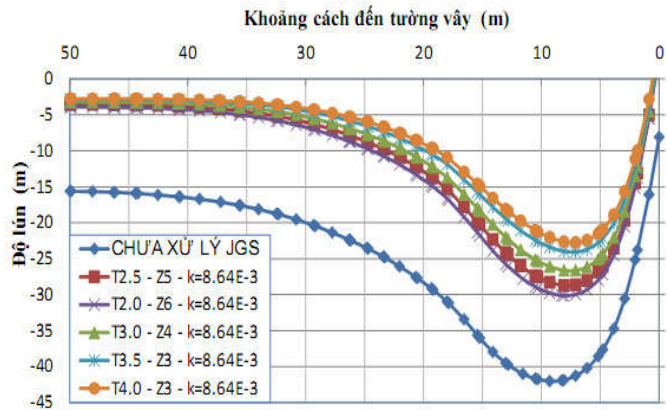
Hình 15. Độ lún mặt đất xung quanh hố đào (T=2m)

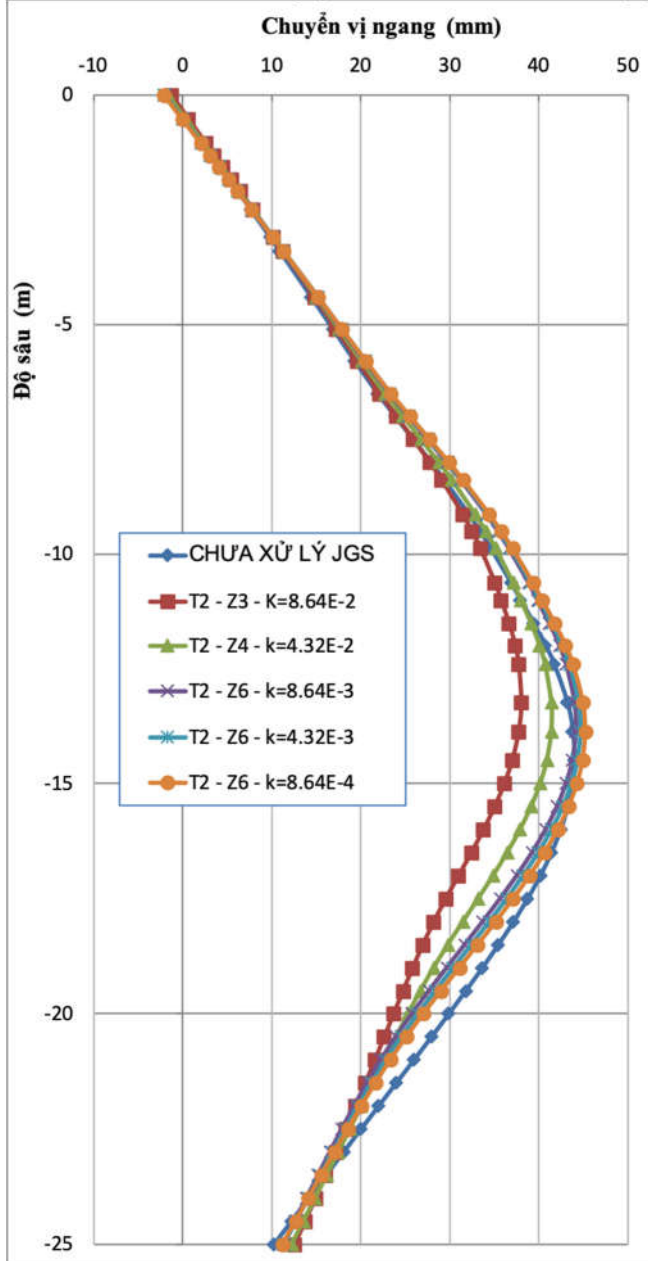
Hình 12. Lưu lượng thấm Q theo chiều dày T (k =8.64E-3 m/ngày)

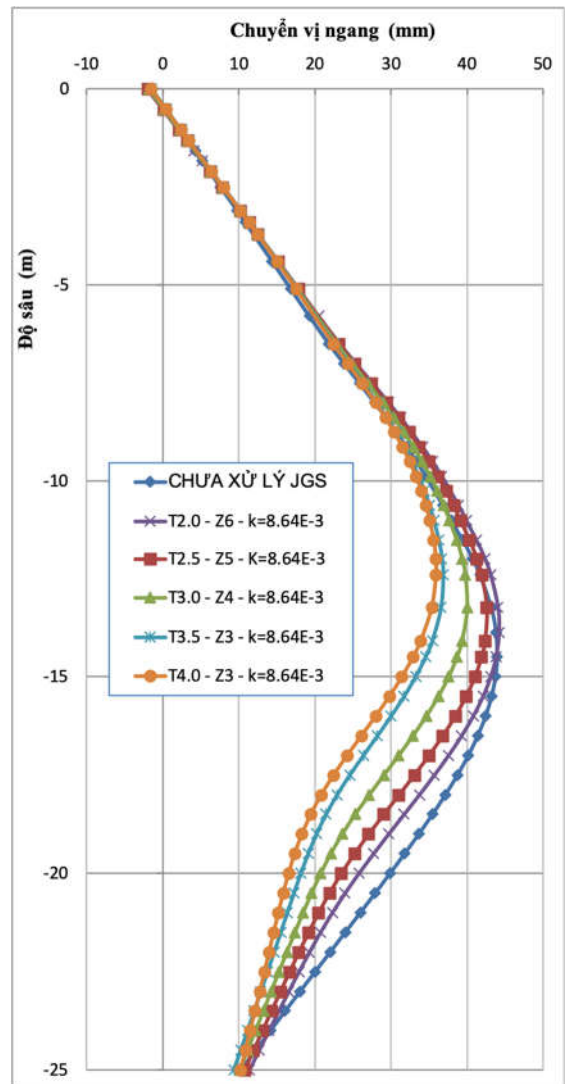
Hình 16. Mực nước ngầm thay đổi xung quanh hố đào (k=8.64E-3 m/ngày)

Hình 17. Độ lún mặt đất xung quanh hố đào ($k=8.64E-3$ m/ngày)

Hình 18. Chuyển vị ngang của tường vây với độ sâu đào $h_{max} = 14.5m$ ($T=2m$)

Hình 19. Chuyển vị ngang của tường vây với độ sâu đào $h_{max} = 14.5m$ ($k=8.64E-3$ m/ngày)

4. Kết luận

1) Trong khu vực địa chất nền cát, mô hình phân tích ngược Hardening-Soil cho kết quả phù hợp với quan trắc thực tế với mô đun biến dạng trong đất nền loại cát được lấy tương quan theo chỉ số N_{SPT} như sau:

$$E_{50}^{ref} \approx (2300 \div 2600)N_{SPT}; \quad E_{ur}^{ref} = 3E_{50}^{ref}$$

2) Giải pháp khoan phụt trộn vữa phun áp lực cao (Jet-grouting mixing) là hoàn toàn khả thi và hiệu quả trong việc ngăn chặn dòng thấm nước ngầm chảy vào trong hố đào đối với những công trình trong khu vực có tầng cát dày. Bộ thông số: hệ số thấm k , chiều dày T và vị trí Z đặt lớp có ảnh hưởng rất lớn đến sự ổn định của hố đào:

- Hệ số thấm k càng nhỏ thì áp lực nước đẩy trôi P_{active} lên lớp JGS càng lớn và khi đó lớp JGS càng dễ mất ổn định.

- Hệ số an toàn nhỏ nhất chống áp lực nước đẩy trôi $[FS_{uplift}]$ lên lớp JGS không phải là hằng số mà phụ thuộc chủ yếu vào hệ số thấm k và vị trí Z của lớp JGS.

- Lớp JGS có vị trí Z càng sâu gần chân tường vây thì càng dễ đạt trạng thái cân bằng ổn định chống áp lực nước đẩy trôi lên lớp

JGS. Với lớp JGS có chiều dày $T = 2\text{m}$ và hệ số thấm $k \leq 8.64\text{E-}3$ (m/ngày) của lớp JGS thì vị trí Z an toàn chống áp lực nước đẩy trôi lên lớp JGS là: $Z \geq 6.0$ (m). Với lớp JGS có hệ số thấm $k = 8.64\text{E-}3$ m/ngày, với chiều dày $T = 4\text{m}$ thì vị trí an toàn tối thiểu là: $Z \geq 3\text{m}$.

- Sự hạ thấp mực nước ngầm xung quanh hố đào có thể gây lún mặt đất tự nhiên công trình xung quanh tăng thêm 40% so với trường hợp lún không có dòng thấm xuất hiện.

- Lớp JGS có hệ số thấm k càng nhỏ thì độ lún của mặt đất xung quanh càng giảm. Với lớp JGS có chiều dày $T = 2\text{m}$ và hệ số thấm $k = 8.64\text{E-}4$ m/ngày thì độ lún mặt đất xung quanh có thể giảm đến 30%.

- Lớp JGS có chiều dày T càng lớn thì chuyển vị ngang của tường vây và độ lún mặt đất xung quanh càng giảm. Với lớp JGS có chiều dày $T = 4\text{m}$ và hệ số thấm $k = 8.64\text{E-}3$ m/ngày, chuyển vị ngang có thể giảm đến 10% và độ lún mặt đất xung quanh giảm đến 50%.

- Vị trí Z của lớp JGS nằm sâu xuống dưới chân tường vây sẽ có hiệu quả hơn việc tăng chiều dày T lớp JGS với mục đích ổn định hố đào chống áp lực nước đẩy trôi lên lớp JGS.

- Với lớp JGS có chiều dày $T = 2\text{m}$ và hệ số thấm $k = 8.64\text{E-}4$ m/ngày thì lưu lượng thấm tổng chảy vào trong hố đào đã giảm khoảng 100 lần so với trạng thái ban đầu (từ $10.25 \text{ m}^3/\text{m}$ giảm xuống còn $0.1 \text{ m}^3/\text{m}$).

- Với lớp JGS có chiều dày $T = 4\text{m}$, hệ số thấm $k = 8.64\text{E-}3$ m/ngày thì lưu lượng thấm tổng chảy vào trong hố đào đã giảm

khoảng 20 lần so với trạng thái ban đầu (từ $10.25 \text{ m}^3/\text{m}$ giảm xuống còn $0.48 \text{ m}^3/\text{m}$).

- Giải pháp hợp lý với lớp JGS chống thấm cho hố đào trong công trình nghiên cứu nên được chọn lựa như sau: $k = 8.64\text{E-}4$ m/ngày; $T = 2\text{m}$; $Z = 6\text{m}$.

Tài liệu tham khảo

- [1] Santhosh Kumar T. G. (2010), A study on the engineering behaviour of grouted loose sandy soils. Doctor thesis, Cochin University of Science and Technology, Korea.
- [2] Hong, Won-Pyon et al. (2002), Case Study on Ground Improvement by High Pressure Jet Grouting. International Offshore and Polar Engineering Conference Kitakyushu. Japan, pp. 610-615.
- [3] R. L. Newman et al. (1994), Jet grouting to enable basement construction in difficult ground conditions. Grouting in the Ground, pp 385-402.
- [4] Fathalla M. El-nahhas, Mohamed T. Abdel-rahman, George M. Iskander (2006), Utilization of Grouting Techniques for Construction of Underground Structures in Urban Areas. International Symposium on Utilization of Underground Space in Urban Areas, Egypt.
- [5] Stefan M. Buykx, Steven Delfgaauw. Johan W. Bosch (2009), Probabilistic analysis of soil: Diaphragm wall friction used for value engineering of deep excavation, north/south metro Amsterdam. The Safe Tunnelling for the City and Environment: ITA-AITES World Tunnel Congress, Budapest, Hungary, 23-28.
- [6] Nguyen Anh Tuan, Tran Duc Chinh, Nguyen Thanh Dat (2016), The application of Jet Grouting technology to reduce ground deformation of construction the metro line in Ho Chi Minh City, Strength of Materials and Theory of Structures, No. 97, pp. 121-132.